

כלכלה בדרך הקלה

ספר תרגול במאקרו כלכלה

סטודנטים יקרים

לפניכם ספר תרגילים בקורס מבוא למיקרו כלכלה. הספר הוא חלק מפרויקט חדשני וראשון מסוגו בארץ במקצוע זה, המועבר ברשת האינטרנט On-line. הקורס באתר כולל פתרונות מלאים לספר התרגילים.

הפתרונות מוגשים בסרטוני וידאו המלווים בהסבר קולי, כך שאתם רואים את התהליכים בצורה מובנית, שיטתית ופשוטה, ממש כפי שנעשה בשיעור פרטי.

את הקורס בנה מר עופר לוי, מרצה מבוקש ומחבר סדרת הספרים "כלכלה בדרך הקלה" במקצועות מיקרו כלכלה, מאקרו כלכלה ותורת המחירים, אשר לימד אלפי סטודנטים מרוצים.

אז אם אתם עסוקים מידי בעבודה, סובלים מלקויות למידה, רוצים להצטיין או פשוט אוהבים ללמוד בשקט בבית, אנחנו מזמינים אתכם לחוויית לימודים יוצאת דופן וחדשה לחלוטין, היכנסו עכשיו לאתר

אנו מאחלים לכם הצלחה מלאה בבחינות

צוות האתר GooL

גול, בשביל התרגול!

פרק ראשון - תוצר ריאלי ונומינלי

הערה: כל התשובות הן קירוב לתוצאה הנכונה.

שאלה 1

ידועים הנתונים הבאים:

התוצר הלאומי הגולמי עלה מ- 1000 מיליארדי שקל בשנת 2007 ל- 1050 מיליארדי שקל בשנת 2008. מדד מחירי התוצר הלאומי עלה ב- 3% בשנת 2008. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2008 לעומת 2007?

א. ב 1.94%.

ב. ב 8%.

ג. ב 5%.

ד. ב 3%.

שאלה 2

ידועים הנתונים הבאים:

התוצר הלאומי הגולמי עלה מ- 1000 מיליארדי שקל בשנת 2000 ל- 1020 מיליארדי שקל בשנת 2001. מדד המחירים בשנת 2000 היה 120 ובשנת 2001 היה 126. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2001 לעומת 2000?

א. התוצר הריאלי קטן ב 2.857%.

ב. התוצר הריאלי קטן ב 3%.

ג. התוצר הריאלי גדל ב 3%.

ד. התוצר הריאלי גדל ב 2.857%.

שאלה 3

ידועים הנתונים הבאים :

התוצר במחירים שוטפים עלה ב 20% בשנת 2001. מדד המחירים בשנת 2001 עלה ב 12%. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2001?

- א. התוצר הריאלי קטן ב 7.1%.
- ב. התוצר הריאלי קטן ב 32%.
- ג. התוצר הריאלי גדל ב 32%.
- ד. התוצר הריאלי גדל ב 7.1%.

שאלה 4

ידועים הנתונים הבאים :

התוצר הלאומי הגולמי עלה מ- 4000 מיליארדי שקל בשנת 2008 ל- 5184.6 מיליארדי שקל בשנת 2010. מדד המחירים עלה בשנת 2009 ב 3% ובשנת 2010 עלה המדד בעוד 4%. בכמה השתנה התוצר הריאלי בשנת 2010 לעומת 2008? מה היה הגידול הריאלי הממוצע בין השנים 2008-2010?

- א. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב 21%, והגידול הממוצע היה 10%.
- ב. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב 21%, והגידול הממוצע היה 10.5%.
- ג. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב 24.6%, והגידול הממוצע היה 12.3%.
- ד. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2008-2010 ב 24.6%, והגידול הממוצע היה 11.6%.

שאלה 5

ידועים הנתונים הבאים :

התוצר הלאומי הגולמי עלה מ- 2200 מיליארדי שקל בשנת 2000 ל- 2420 מיליארדי שקל בשנת 2001. מדד מחירי התוצר הלאומי עלה ב- 4% בשנת 2001. האוכלוסייה גדלה ב 3%. מכאן ש :

- א. התוצר הריאלי לנפש קטן ב 3%.
- ב. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב 6.8%.
- ג. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב 3%.
- ד. התוצר הריאלי לנפש גדל ב 3%.

שאלה 6

ידועים הנתונים הבאים :

התוצר הנומינלי גדל ב 8% בשנת 2001. מדד מחירי התוצר הלאומי עלה ב- 2% בשנת 2001. האוכלוסיה גדלה ב 4%. מכאן ש :

- א. התוצר הריאלי לנפש קטן ב 3%.
- ב. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב 6.8%.
- ג. התוצר הנומינלי לנפש גדל ב 3%.
- ד. התוצר הריאלי לנפש גדל ב 1.8%.

שאלה 7

ידועים הנתונים הבאים :

התוצר הלאומי הגולמי עלה מ- 2,000 מיליארדי שקל בשנת 2006 ל- 2,317.67 מיליארדי שקל בשנת 2008. מדד המחירים בשנת 2006 היה 138 ובשנת 2008 היה 144.9. בין השנים 2006-2008, האוכלוסיה גדלה מ 6 מיליון ל 6.24 מיליון.

- א. התוצר הריאלי לנפש גדל בין השנים 2006 – 2008 ב 6.1%, והגידול הממוצע בו היה 3%.
- ב. התוצר הריאלי לנפש גדל בין השנים 2006 – 2008 ב 6.1%, והגידול הממוצע בו היה 2%.
- ג. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2006 – 2008 ב 10.3%, והגידול הממוצע בו היה 6.1%.
- ד. התוצר הריאלי גדל בין השנים 2006 – 2008 ב 10.3%, והגידול הממוצע בו היה 3%.

פרק שני – שוק העבודה

שוק העבודה – סוגי אבטלה

אבטלה נורמלית

אבטלה שנחשבת לכורח המציאות.
נכללים בה אבטלה חיכוכית ואבטלה מבנית.
שיעור האבטלה הנורמלי המקובל הוא 4%.

אבטלה חיכוכית

אבטלה בפרק הזמן הנדרש למציאת עבודה חדשה.

אבטלה מבנית

אבטלה הנובעת מפער בין הכישורים של העובדים לצרכים של המשק.
[ענפים מסוימים צומחים וענפים אחרים מצטמקים].

תוצר בתעסוקה מלאה

רמת התוצר הקיימת כאשר המשק ברמה של אבטלה נורמלית.

אבטלה מחזורית

אבטלה הנובעת מתקופות של שפל כלכלי וירידה בבקושים למוצרים ושירותים, שמובילה לירידה בביקוש לעובדים.

דוגמה מספרית:
להלן טבלה המתארת את סגי האבטלה במשק וכמות המובטלים מכל סוג

מספר המובטלים	סוג אבטלה
5000	אבטלה מבנית
6000	אבטלה חיכוכית
9000	אבטלה מחזורית

מספר האנשים הבוגרים במשק שאינם מעוניינים לעבוד = 2000
מספר המועסקים בפועל 100,000
א. מה גודלו של כוח העבודה?
ב. מהו שיעור ההשתתפות בכוח העבודה?
ג. מהו את שיעור האבטלה במשק?

דוגמה מספרית 2:

במשק מגדלים תפוזים. כל ק"ג תפוזים נמכר ב 8 ₪ לק"ג.
להלן טבלת הייצור של המשק המתארת את כמות התפוזים שמגדלים ביחס
לכמות העובדים המועסקת:

מס עובדים	תפוקת תפוזים בק"ג בחודש
1	700
2	1300
3	1800
4	2200
5	2500

1. מהי התפוקה השולית של הפועלים?
2. אם ידוע שהשכר הנומינלי הוא 3200 ₪ לחודש. כמה עובדים יועסקו?
3. אם ידוע שהשכר הריאלי לחודש הוא 500 ק"ג תפוזים. כמה עובדים יועסקו?

כלל החלטה:

מעסיק יבחר להעסיק עובדים עד הנקודה שבה השכר הריאלי שווה לתפוקה השולית

פונקציית היצור של המשק

נתונה פונקציית יצור: $Y = 10L^{1/2}K^{1/2}$.

כמות העובדים 40,000 וכמות ההון היא 64 יחידות

1. בהנחה שכל גורמי הייצור מועסקים (תעסוקה מלאה), מהרמת התוצר במשק?
  2. מה יקרה לרמת התוצר אם כמות ההון וכמות העובדים יגדלו פי 2?
  3. הציגו את פונקציית התפוקה השולית של העובדים.
  4. מה ניתן לומר על השינוי בתפוקה השולית של העובדים כאשר יש גידול במספר העובדים?
  5. הציגו את פונקציית התפוקה השולית של ההון.
  6. מה ניתן לומר על השינוי בתפוקה השולית של ההון כאשר יש גידול במספר העובדים?
  7. בהינתן שכמות ההון היא 64 יחידות. הציגו את עקומת הביקוש לעובדים.
  8. בהינתן כמות של 40,000 עובדים. מהי התפוקה השולית של העובדים?
  9. מהו השכר הראלי? חשבו את סך ההכנסות משכר של העובדים
- בהינתן כמות של 40,000 עובדים
10. הציגו את עקומת הביקוש להון.
  11. בהינתן 64 יחידות הון במשק. מיצאו את התפוקה השולית של ההון? ואת מחיר ההון?
  12. חשבו את סך ההכנסות מהון?
  13. מהי ההכנסה הלאומית? ואיך מתחלקת ההכנסה הלאומית בין הכנסות משכר והכנסות מהון?

פרק שלישי – שימושי התוצר

שאלה 1

במשק ידועים הנתונים הבאים ביחס לשנת 2014:

1000	תוצר לאומי
300	צריכה פרטית
400	צריכה ציבורית
250	מיסים
120	ייצוא
100	ייבוא

שימושים	מקורות
C	Y
I	
G	
EX-IM	

השקעה	חיסכון
I השקעה במשק	Sp חיסכון אישי
EX-IM השקעה בחו"ל	Sg חיסכון ציבורי

מיצאו את המדדים הבאים:

ההכנסה הפנויה, ההשקעה במשק, ההשקעה בחו"ל, החיסכון של המשק, ההשקעה של משק

שאלה 2

במשק ידועים הנתונים הבאים ביחס לשנת 2014:

10000	הכנסה פנויה
8000	צריכה פרטית
500	חיסכון ציבורי (ממשלתי)
2500	מיסים
120	ייצוא
100	ייבוא

שימושים	מקורות
C	Y
I	
G	
TB	

השקעה	חיסכון
I	Sp
TB	Sg

מיצאו את המדדים הבאים:

ההכנסה הלאומית, ההשקעה במשק, ההשקעה בחו"ל, החיסכון של המשק,
ההשקעה של משק

שאלה 3

במשק ידועים הנתונים הבאים ביחס לשנת 2014:

5900	תוצר לאומי
1300	חיסכון אישי
-400 (מינוס 400)	חיסכון ציבורי (ממשלתי)
1500	מיסים
600	תשלומי העברה
750	ייצוא
1100	השקעה במשק

שימושים	מקורות
C	Y
I	
G	
TB	

השקעה	חיסכון
I	Sp
TB	Sg

מיצאו את המדדים הבאים:

ההכנסה הפנויה, צריכה פרטית, ההשקעה בחו"ל, צריכה ציבורית, ייבוא

שאלה 4

אם ההשקעה במשק קטנה מהחיסכון של המשק, אזי:

1. לא ייתכן שההשקעה במשק קטנה מהחיסכון של המשק, כי חייב להתקיים שיוויון ביניהם.
2. זהו משק סגור.
3. מדובר במשק פתוח וההשקעה בחו"ל חיובית.
4. מדובר במשק פתוח והייבוא גדול מהייצוא.

השקעה	חיסכון
I	Sp
TB	Sg

פרק רביעי - פונקציית הצריכה

לפרק זה יש תיאוריה בסרטוני וידאו היכנסו ל- www.GooL.co.il

פרק חמישי – מודל קיינס ומדיניות פискаלית

דוגמה 1 לשאלה ברמת מבחן

$$C = 1,200 + 0.75Yd$$

$$I = 800$$

$$G = 2,000$$

$$Y_f = 9000$$

נתון שהממשלה מממנת את הצריכה הציבורית על ידי מכירת אג"ח (לקיחת הלוואה והגדלת החוב הממשלתי).

1. הציגו את משוואת הביקוש המצרפי.
2. מהו גודלו של המכפיל?
3. מהי רמת התוצר והצריכה הפרטית בשיווי משקל?
4. הציגו דו"ח מקורות ושימושים.
5. האם המשק בתעסוקה מלאה? אם לא, איזה פער קיים ומה גודלו?
6. הממשלה החליטה להגדיל את הצריכה הציבורית ב 150 ולממן על ידי מכירת אג"ח לציבור (לקיחת הלוואה והגדלת החוב הממשלתי). הציגו דו"ח מקורות ושימושים לאחר פעולת הממשלה.

דוגמה 2 לשאלה ברמת מבחן

משק נמצא בשיווי משקל באבטלה.

לאור בעיות במערכת החינוך, הממשלה החליטה להגדיל את תקציב החינוך ב 100 מיליון ₪. נשקלות שלוש דרכים למימון הגידול בתקציב משרד החינוך:

א. הטלת מיסים על הציבור בסך 100 מיליון ש"ח.

ב. לקיחת מלוות מהציבור (על ידי מכירת אגרות חוב לציבור) בסך 100 מיליון ₪.

ג. קיצוץ בתקציבי משרדי ממשלה אחרים (ביטחון, בריאות וכו').

1. הציגו את השינויים ברמת התוצר ובמרכיבי הביקוש בכל אחת מהדרכים (אין צורך להציג חישובים).

2. מה יקרה לגירעון בתקציב הממשלה בכל אחת מהדרכים?

פרק שישי – בנקים ושוק הכסף.

התרגילים של פרק זה שולבו בפרק הבא

פרק שביעי – המודל המשולב

שאלה 1

איזו מהפעולות הבאות אינה מדיניות מוניטרית מרחיבה?

- א. הקטנת יחס רזרבה (שיעורי הנזילות של הבנקים).
- ב. הגדלת ההלוואות המוניטריות.
- ג. רכישת אגרות חוב מהציבור.
- ד. רכישת מט"ח מן הציבור.
- ה. הגדלת הצריכה הציבורית.

שאלה 2

איזו מהפעולות הבאות תגרום לירידה בתוצר?

- א. הקטנת יחס רזרבה (שיעורי הנזילות של הבנקים).
- ב. הגדלת ההלוואות המוניטריות.
- ג. מכירת אגרות חוב לציבור.
- ד. רכישת מט"ח מן הציבור.
- ה. הגדלת הצריכה הציבורית.

שאלה 3

הבנק המרכזי נקט במדיניות מוניטרית מצמצמת (מרסנת). פעולה זו:

- ו. תגדיל את ההשקעות במשק.
- ז. יכולה להתרחש ע"י הגדלת המיסים.
- ח. תגרום לירידה בצריכה הפרטית.
- ט. תגדיל את התוצר.

שאלה 4

עקב גידול ברצון הפרטים במשק לצרוך, עלו הביקושים והתוצר במשק גדל. הבנק המרכזי מעוניין לשמור על שער ריבית קבוע. מכאן שעליו לעשות את הפעולה הבאה:

- א. הגדלת יחס רזרבה (שיעורי הנזילות של הבנקים).
- ב. הקטנת ההלוואות המוניטריות.
- ג. מכירת אגרות חוב לציבור.
- ד. רכישת מט"ח מן הציבור.
- ה. הגדלת הצריכה הציבורית.

שאלה 5

עקב גידול ברצון הפרטים במשק לחסוך, השתנה התוצר במשק. הבנק המרכזי מעוניין לשמור על שער ריבית קבוע. מכאן שעליו לעשות את הפעולה הבאה:

- י. הקטנת יחס רזרבה (שיעורי הנזילות של הבנקים).
- יא. הגדלת ההלוואות המוניטריות.
- יב. מכירת אגרות חוב לציבור.
- יג. מכירת מט"ח מן הציבור.

פרק שמיני - מאזן התשלומים

שאלה 1

בשנה האחרונה בוצעו העסקאות הבאות:

- חברה ישראלית מכרה סחורה לחו"ל בשווי 100 מיליון דולר. התמורה התקבלה במזומן.
- ממשלת ישראל קיבלה מארה"ב ציוד צבאי בשווי 300 מיליון דולר. מחצית ניתן כמענק ומחצית כמלווה לטווח ארוך.
- חברת פרסום בינלאומית רכשה מחצית מסוכנות פרסום ישראלית בסך של 20 מיליון דולר במזומן.

- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים קטן ב 100 מיליון דולר.
- ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים גדל ב 50 מיליון דולר.
- ג. יתרות המט"ח גדלו ב 100 מיליון דולר.
- ד. מאזן התשלומים אינו מאוזן בגלל המענק, אשר תמורתו לא שולמה במזומן.

שאלה 2

בשנה האחרונה בוצעו העסקאות הבאות:

- חברה ישראלית קנתה סחורה מחו"ל בשווי 100 מיליון דולר. התמורה שולמה מחצית במזומן ומחצית באשראי לטווח קצר.
- ממשלת ישראל קיבלה מארה"ב 3 מטוסי קרב בשווי 250 מיליון דולר במתנה.
- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים גדל ב 350 מיליון דולר.
- ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים גדל ב 350 מיליון דולר.
- ג. יתרות המט"ח גדלו ב 100 מיליון דולר.
- ד. טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 3

חברה ישראלית פרעה חובות (תשלום קרן) בסך 50 מיליון דולר לבנקים בשוויץ. ובנוסף, שילמה ריבית על ההלוואה בסך 2 מיליון דולר.

- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים גדל ב 50 מיליון דולר.
- ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים גדל ב 52 מיליון דולר.
- ג. יתרות המט"ח גדלו ב 52 מיליון דולר.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 4

חברה ישראלית רכשה חברה אמריקאית בסך של 50 מיליון דולר בתחילת השנה, וקיבלה דיבידנד (חלוקת רווחים) כעבור מספר חודשים בסך של 4 מיליון דולר.

- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים גדל ב 50 מיליון דולר.
- ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים ירד ב 4 מיליון דולר.
- ג. יתרות המט"ח קטנו ב 46 מיליון דולר.
- ד. טענות ב' וג' נכונות.

שאלה 5

חקלאי ישראלי שילם לעובדיו הזרים משכורות בסך 500 אלף דולר. העובדים הזרים ביצעו רכישות של סחורות בשווי 200 אלף דולר ושלחו לקרוביהם בחו"ל.

- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים גדל ב 300 אלף דולר.
- ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים גדל ב 500 אלף דולר.
- ג. יתרות המט"ח קטנו ב 300 אלף דולר.
- ד. טענות א' וג' נכונות.

שאלה 6

בשנה האחרונה בוצעו העסקאות הבאות :

- הסניף של חברה ישראלית בארה"ב נתן ייעוץ בשווי 10 מיליון דולר לחברה אמריקאית.
  - ממשלת ישראל שלחה צוותים וסיוע רפואי בשווי 5 מיליון דולר בעקבות רעידת אדמה למדינה זרה.
  - חברה ישראלית לוותה 20 מיליון דולר מבנק שוויצרי.
- א. הגירעון בחשבון סחורות ושירותים במאזן התשלומים קטן ב 15 מיליון דולר.
ב. הגירעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים קטן ב 10 מיליון דולר.
ג. יתרות המט"ח קטנו ב 10 מיליון דולר.
ד. טענות א' וב' נכונות.

שאלה 7

להלן נתונים אודות מאזן התשלומים בשנה האחרונה :

- הגירעון בחשבון סחורות ושירותים גדל ב 10 מיליון דולר.
  - העברות חד צדדיות נטו היו 6 מיליון דולר.
  - יתרת ההלוואות של המשק גדלה ב 8 מיליון דולר.
  - המשק לא נתן הלוואות ולא קיבל החזרי הלוואות.
  - השקעות זרים בארץ נטו היו בסך 6 מיליון דולר.
- א. יתרות המט"ח קטנו ב 10 מיליון דולר.
ב. יתרות המט"ח גדלו ב 10 מיליון דולר.
ג. יתרות המט"ח לא השתנו.
ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 8

להלן נתונים מתוך מאזן התשלומים :

- המשק לקח הלוואות בסך 40
- המשק נתן הלוואות בסך 20
- המשק החזיר הלוואות בסך 38
- המשק קיבל החזרי הלוואות בסך 15
- יתרות המט"ח גדלו ב 20.

מכאן נובע כי :

- א. החוב החיצוני ברוטו גדל ב – 20 והחוב החיצוני נטו לא השתנה.
- ב. החוב החיצוני ברוטו גדל ב – 2 והחוב החיצוני נטו קטן ב 23.
- ג. החוב החיצוני ברוטו גדל ב – 20 והחוב החיצוני נטו קטן ב 23.
- ד. החוב החיצוני ברוטו גדל ב – 20 והחוב החיצוני נטו קטן ב 3.

שאלה 9

להלן נתונים מתוך מאזן התשלומים בשנה האחרונה :

- הגירעון בחשבון סחורות ושירותים גדל ב 50 מיליון דולר.
- לא היו כל העברות חד צדדיות.
- השקעות זרים בארץ נטו היו בסך 50 מיליון דולר.

- א. יתרות המט"ח קטנו.
- ב. יתרות המט"ח גדלו.
- ג. החוב החיצוני נטו לא השתנה.
- ד. החוב החיצוני ברוטו לא השתנה.

פרק תשיעי – שוק מטבע חוץ

שאלה 1

במשק המצוי בשיווי משקל באבטלה נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. להלן מספר טענות:

- א. הייבוא תמיד שווה לייצוא.
- ב. עליית שער הריבית המקומית יביא לירידה בתנועות ההון הנכנסות.
- ג. עליית שער הריבית המקומית יביא לגידול בייבוא.
- ד. עליית שער הריבית המקומית יביא לגידול בייצוא.

שאלה 2

במשק המצוי בשיווי משקל באבטלה נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. הממשלה הגדילה את הוצאותיה במימון מלווה מהציבור. להלן מספר טענות:

- א. פעולת הממשלה תגרום לעליית שער החליפין.
- ב. הייבוא יגדל והייצוא יקטן.
- ג. עליית שער הריבית המקומית תביא להשפעה זהה.
- ד. הגדלת הוצאות הממשלה במימון של הטלת מיסים הייתה מביאה לתוצאות הפוכות.

שאלה 3

משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. הנגיד האמריקאי העלה את שער הריבית. כתוצאה מכך:

- א. יחול גידול בעודף הייבוא ושער החליפין יעלה
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא והפער הדיפלציוני יצטמצם.
- ג. הצריכה הפרטית לא תושפע משינוי זה.
- ד. יחול גידול בהעברות חד צדדיות.

שאלה 4

משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. במשק חל גידול בתוצר. כתוצאה מכך:

- א. שער החליפין ירד והייבוא יגדל.
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא והפער הדיפלציוני יצטמצם.
- ג. יהיה גידול בתנועות ההון הנכנסות.

לפתרונות מלאים בסרטוני וידאו היכנסו ל- www.GooL.co.il

ד. שער החליפין יעלה ולא יחול שינוי בעודף הייבוא.

שאלה 5

משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. במשק חל גידול בתוצר במקביל לעלייה בשער הריבית המקומי. כתוצאה מכך:

- א. יחול גידול בעודף הייבוא ושער החליפין יעלה
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא והפער הדיפלציוני יצטמצם.
- ג. לא ניתן לדעת מה יקרה לשער החליפין והייצוא, אך הייבוא ועודף הייבוא יגדלו בהכרח.
- ד. כל הטענות האחרות אינן נכונות.

שאלה 6

משק מצוי בשיווי משקל באבטלה. במשק נהוג משטר שער חליפין נייד עם תנועות הון חופשיות. במשק חל קיטון בתוצר במקביל לעלייה בשער הריבית המקומי. כתוצאה מכך:

- א. יחול גידול בעודף הייבוא ושער החליפין יעלה
- ב. יחול קיטון בעודף הייבוא ושער החליפין ירד
- ג. לא ניתן לדעת מה יקרה לשער החליפין והייצוא, אך הייבוא ועודף הייבוא יגדלו בהכרח.
- ד. לא ניתן לדעת מה יקרה לייבוא, אך הייצוא יקטן ועודף הייבוא יגדל.

שאלה 7

משק מצוי בשיווי משקל באבטלה עם משטר של שער חליפין נייד. באיזה מהמיקרים הבאים יירד שער החליפין?

- א. הציבור צופה תיסוף בשער החליפין.
- ב. הריבית בארץ עלתה ב 1% והריבית בחו"ל עלתה ב 2%.
- ג. רמת המחירים בארץ עלתה ב 3% ורמת המחירים בחו"ל עלתה ב 2%.
- ד. רמת הסיכון של מדינת ישראל עלתה ודירוג האשראי שלה ירד.
- ה. התוצר העולמי קטן.

שאלה 8

בשנים 2010-2011 רכש הנגיד הישראלי סטנלי פישר כמויות גדולות של דולרים, על מנת לגרום לעלייה בשער הדולר. פעולה זו:

- א. מקטינה את היצע הכסף המקומי.
- ב. מגדילה את עודף הייבוא.
- ג. פועלת לטובת היצואנים והצמיחה במשק.
- ד. מקטינה את הצמיחה במשק, כי שקל חלש רע למדינה.

לפתרונות מלאים בסרטוני וידאו היכנסו ל- www.GooL.co.il

להלן מספר טענות לגבי שוק מטבע חוץ :

- א. במשטר שער חליפין נייד ייתכן עודף ביקוש למט"ח.
- ב. הגדלת העברות חד צדדיות למדינה (מענקים) תגרום לירידת שער החליפין במשטר שער חליפין נייד ושער חליפין קבוע.
- ג. במשק עם משטר שער חליפין נייד כל שינוי יוביל להתייצבות ע"י שינוי בשער החליפין.
- ד. במשטר שער חליפין קבוע כל שינוי יוביל להתייצבות ע"י שינוי בשער החליפין.

פרק 8: מודל קיינס במשק פתוח

מודל קיינס עם שוק הכסף במשק פתוח

הנחות יסוד לפרק זה (אלא אם נאמר אחרת):

- שער הריבית נקבע ע"י הבנק המרכזי.
- הצריכה הפרטית מושפעת מההכנסה הפנויה ומשער הריבית.
- ההשקעות מושפעות מרמת התוצר ומשער הריבית.
- הממשלה נוקטת במדיניות של שער החליפין נייד ותנועות הון חופשיות.

שאלה 1

משק פתוח מצוי באבטלה.

נתון שהתוצר של שיווי משקל שווה 10,000 והתוצר של תעסוקה מלאה שווה 12,000. הפער הדיפלציוני הוא 400.

א. הציגו את מצב המוצא בשוק המוצרים.

ב. הממשלה החליטה לפעול לסגירת פער הדיפלציוני ועלו האפשרויות הבאות:

- הגדלת הצריכה הציבורית ב 300 ומימון ע"י מלווה מן הציבור.
- הגדלת הצריכה הציבורית ב 400 ומימון ע"י מלווה מן הציבור.
- הגדלת הצריכה הציבורית ב 500 ומימון ע"י מלווה מן הציבור.

במידה ונוצר פער אינפלציוני, הבנק המרכזי מעלה את הריבית ומונע עליית מחירים. מה יקרה במשק בכל אחת מהאפשרויות שהוצגו (יש להציג דו"ח מקורות ושימושים ולציין מה קרה לריבית ולשער החליפין הריאלי)? האם הממשלה השיגה את מטרתה?

ג. התעלמו מסעיף ב', נגיד הבנק המרכזי הישראלי מעוניין לסייע בהגדלת התעסוקה במשק ומוריד את שער הריבית. מה יקרה במשק (יש להציג דו"ח מקורות ושימושים ולציין מה קרה לריבית ולשער החליפין הריאלי)?

ד. התברר שהנגיד האמריקאי הוריד את הריבית באותה מידה בדיוק כפי שעשה הנגיד הישראלי. כלכלן משרד האוצר טען שבמשק הישראלי לא יחול כל שינוי בעודף היבוא ובמצב המשק בכלל לעומת מצב המוצא. האם הכלכלן צודק?

שאלה 2

משק פתוח מצוי באבטלה.

נתון שהתוצר של שיווי משקל שווה 8,000 והתוצר של תעסוקה מלאה שווה 10,000. הפער הדיפלציוני הוא 500. הנטייה השולית לצרוך שווה 0.8. ידוע שבמשק קיימות תנועות הון נכנסות.

א. הציגו את מצב המוצא בשוק המוצרים ובשוק המט"ח.

ב. הממשלה החליטה לפעול לסגירת פער הדיפלציוני ועלו האפשרויות הבאות:

1. הפחתת מיסים ב 625 ומימון ע"י מלווה מן הציבור.

2. הגדלת תשלומי העברה ב 750 ומימון ע"י מלווה מן הציבור.

3. הגדלת הצריכה הציבורית ב 1,000 ומימון ע"י הטלת מיסים.

במידה ונוצר פער אינפלציוני, הבנק המרכזי מעלה את הריבית ומונע עליית מחירים.

מה יקרה במשק בכל אחת מהאפשרויות שהוצגו (יש להציג דו"ח מקורות ושימושים ולציין מה קרה לריבית ולשער החליפין הריאלי)?

האם הממשלה השיגה את מטרתה?

הראו את השינויים בשוק המוצרים ובשוק המט"ח.

ג. בהמשך לסעיף ב', ידוע שהממשלה בחרה בחלופה 1 (הפחתת מיסים ב 625 ומימון ע"י מלווה מן הציבור) ובמקביל נגיד הבנק המרכזי הישראלי העלה את שער הריבית.

מה יקרה במשק (יש להציג דו"ח מקורות ושימושים ולציין מה קרה לריבית ולשער החליפין הריאלי)?

שאלה 3

משק פתוח מצוי באבטלה. הפער הדיפלציוני הוא 100 מיליון ש"ח והנטייה השולית לצרוך היא 0.5. ידוע שבמשק קיימות תנועות הון נכנסות.

א. הציגו את מצב המוצא בשוק המוצרים ובשוק המט"ח.

ב. הבנק המרכזי קונה אג"ח מן הציבור.

מה יקרה במשק (יש להציג דו"ח מקורות ושימושים ולציין מה קרה לריבית ולשער החליפין הריאלי)?

ג. בהתעלם מסעיף ב', הממשלה נותנת תמריצים ליצואנים וגורמת לגידול בייצוא של 100 מיליון ₪. מה יקרה במשק (יש להציג דו"ח מקורות ושימושים ולציין מה קרה לריבית ולשער החליפין הריאלי)?

ד. בהתעלם מהסעיפים ב' וג', ידוע שהפרטים במשק מעוניינים להגדיל את החיסכון הפרטי בכל רמת הכנסה. מה יקרה במשק (יש להציג דו"ח מקורות ושימושים ולציין מה קרה לריבית ולשער החליפין הריאלי)?

לפתרונות מלאים בסרטוני וידאו היכנסו ל- www.GooL.co.il

שאלה 4

משק פתוח מצוי בתעסוקה מלאה.

- א. הציגו את מצב המוצא בשוק המוצרים ובשוק המט"ח.
- ב. הממשלה החליטה לפעול לצמצום פערי ההשכלה בחברה הישראלית והגדילה את הוצאותיה על חינוך בפריפריה. מימון ההוצאות ייעשה ע"י מכירת אג"ח לציבור.
ידוע שבמידה ונוצר פער אינפלציוני, הבנק המרכזי מעלה את הריבית ומונע עליית מחירים. מה יקרה במשק (יש להציג דו"ח מקורות ושימושים ולציין מה קרה לריבית ולשער החליפין הריאלי)?
- ג. כלכלן במשרד החינוך טען שמימון הגדלת ההוצאות ע"י מיסים יפגע פחות בהשקעות במשק ולכן יצמצם את הפגיעה העתידית בצמיחה של המשק. הסבירו את טענת הכלכלן. האם היא נכונה?

שאלה 5

משק פתוח מצוי בתעסוקה מלאה.

- א. הציגו את מצב המוצא בשוק המוצרים ובשוק המט"ח.
- ב. הבנק המרכזי האמריקאי (הפדרל ריזרב) העלה את שער הריבית בארה"ב בשיעור של 1%. מה יהיו ההשלכות על המשק הישראלי? (יש להציג דו"ח מקורות ושימושים ולציין מה קרה לריבית ולשער החליפין הריאלי)?
- ג. הנגיד הישראלי מעוניין למנוע אינפלציה (עליית מחירים מקומית). לשם כך הוא משנה את שער הריבית המקומית. האם על הנגיד הישראלי להעלות או להוריד את הריבית ובכמה? האם שינוי של 1% בדיוק, יותר או פחות?
- ד. בהתעלם מסעיף ג', אם הנגיד הישראלי יעלה את שער הריבית גם כן ב 1%, האם המשק יישאר בתעסוקה מלאה? מה יקרה לעודף הייבוא ולשער החליפין?

שאלה 6

משק פתוח מצוי בתעסוקה מלאה.

- א. הציגו את מצב המוצא בשוק המוצרים ובשוק המט"ח.
- ב. הבנק המרכזי האמריקאי (הפדרל ריזרב) הוריד את שער הריבית בארה"ב בשיעור של 1%. מה יהיו ההשלכות על המשק הישראלי? (יש להציג דו"ח מקורות ושימושים ולציין מה קרה לריבית ולשער החליפין הריאלי)? הציגו את השינוי בשוק המוצרים ובשוק המט"ח?
- ג. בהתעלם מסעיף ג', הבנק המרכזי הישראלי מעוניין לסייע בשמירה על המשק בתעסוקה מלאה מבלי לגרום לעליה ברמת המחירים. האם עליו להעלות או להוריד את שער הריבית ובכמה?
הראו את השינויים במשק כתוצאה מפעולת הנגיד האמריקאי והנגיד הישראלי גם יחד.